

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ การทำเหมืองแร่ของประเทศไทย ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศแคนาดา ” นี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึง มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย ในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ในปัจจุบันว่ามีอะไรบ้าง และเมื่อนำมาตรการที่มีอยู่นั้น มาศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ ตามกฎหมายของประเทศแคนาดาแล้ว จะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการทำเหมืองแร่นั้นอย่างไร ทั้งนี้ก็เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด สำหรับนำมาใช้ในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยในปัจจุบัน อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศนั้น ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายแร่ของรัฐออนตาริโอ ประเทศแคนาดา ทั้งนี้เพราะกฎหมายดังกล่าว นั้น เป็นกฎหมายที่มีลักษณะครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่เป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้วประเทศแคนาดาก็ยังเป็นประเทศที่มีการพัฒนากฎหมายว่าด้วยแร่มาเป็นอย่างดีและต่อเนื่องมาโดยตลอด เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ของประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติ พ.ศ.2510 นั้นยังมีข้อบกพร่องอยู่ในอันที่จะควบคุมและจัดการการทำเหมือง เพื่อการนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์ หากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเหล่านั้น ก็จะทำให้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ในการควบคุมและจัดการเหมืองแร่ได้อย่างสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจสรุปปัญหาและแนวทางในการแก้ไขได้ ดังนี้

1. ปัญหาก่อนการอนุญาตให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ทั้งสิทธิในการสำรวจและสิทธิในการทำเหมืองซึ่งเป็นปัญหาของมาตรการก่อนที่รัฐจะให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ได้แก่ เงื่อนไขแห่งการให้สิทธิและสิทธิเกี่ยวกับแร่ พื้นที่ที่ใช้เพื่อการทำเหมือง การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการทำประกันการทำเหมืองและสิ่งแวดล้อม

2. ปัญหาภายหลังการให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำเหมืองและการติดตามตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อตกลงของผู้ประกอบการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบังคับการทำเหมือง

การรักษาสิทธิในการทำเหมือง การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐรวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่

นอกจากนี้ก็ยังรวมถึงปัญหาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่ชุมชนท้องถิ่น การจำหน่ายสิทธิเกี่ยวกับแร่ ปัญหาความรับผิดชอบ โทษและการแก้ไขข้อพิพาทและปัญหาขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่ต้องร่วมมือกันในการทำงาน

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้เขียนได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแร่อยู่หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางในการแก้ไขปัญหาก่อนการอนุญาตให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ ทั้งสิทธิในการสำรวจและสิทธิในการทำเหมืองซึ่งเป็นปัญหาของมาตรการก่อนที่รัฐจะให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ ได้แก่ การเสนอให้ยกเลิกเงื่อนไขการให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ที่เป็นเงื่อนไขทางการเงิน ให้มีระบบการจดทะเบียนสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับแร่ขึ้นเพื่อจุดบันทึกสิทธิเกี่ยวกับแร่ที่มีผู้ประสงค์จะอ้างสิทธิเพื่อการทำเหมือง ควรที่จะมีแผนในการบริหารจัดการพื้นที่ทรัพยากรแร่ของประเทศ ควรกำหนดให้มีการทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามขนาดและระดับของผลกระทบของแต่ละโครงการ

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาลงการให้สิทธิเกี่ยวกับแร่ ได้แก่ การเสนอให้ออกข้อบังคับในการควบคุมจัดการการทำเหมืองแร่ที่มีรายละเอียดครอบคลุมกระบวนการทำเหมืองทั้งหมด การส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะคนในพื้นที่ให้สามารถเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อที่จะได้ติดตามตรวจสอบการทำเหมือง โดยการจัดตั้งฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบเหมืองแร่เป็นรายเหมืองไว้เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลหรือนำเสนอข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ควรที่จะมีแผนการฟื้นฟูเหมืองแร่โดยเฉพาะไม่ควรนำไปรวมอยู่ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้แล้วก็ควรที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่มีการทำเหมืองแร่สามารถทำข้อตกลงว่าด้วยผลประโยชน์และผลกระทบกับผู้ประกอบการได้ด้วยเช่นเดียวกับในกรณีของประเทศแคนาดา เพราะจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมบทบาทและเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น และมีความตระหนักในการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เป็นต้น

Abstract

This comparative study of mining in Thailand and Canada aims to inquire into the systems of legal measures instrumental in regulating and managing mining activities in both of the countries at present, to identify ways to overcome problems or shortcomings stemming from mining by systematically comparing and contrasting both of the aforesaid systems and, ultimately, to work out the most appropriate guidelines for the control and management of mining in Thailand, which are conducive to development in the minerals industry in the country.

With respect to the comparison between relevant Thai and foreign laws in this research study Canada's *Ontario Mining Act* has been chosen as an object of interest as well as a point of reference for its Thai counterpart because of its remarkably comprehensive scope which encompasses all of the procedures related to the mining practice along with Canada's outstanding role as a leader in the field of mining legislation development over the past decades. Future improvements in Thailand's statutory provisions in relation to mineral resources will definitely benefit from thorough scrutiny of the act.

The results of comparative analysis show that the regulation and management of mining activities pursuant to the Minerals Act B.E. 2510 is still riddled with defects, thus in need of further revisions. The matters of concern and their proposed solutions are divided into groups and summarized as follows:

1. The first group is a collection of problems occurring before the applicant is granted the mineral exploration right and the mining right such as the problems in respect of the terms and conditions for the granting of the rights, the area available for mining, environmental impact assessment, performance guarantee and liability insurance.
2. The second group is a collection of problems occurring after the applicant is granted the related rights such as those concerned with control and monitoring/inspecting of mining activities, sustainability of mining performance and its environmental impacts, revision/alteration of agreements in case of the mining company's failure to comply with mining regulations, preservation of the mining right, collection of major taxes imposed on mining business, and rehabilitation of mining land.
3. The third group is a miscellany of problems ranging from the ones relating to the upgrading of local communities' standard of living, disposition of prospecting/mining rights, liability, penalty determination, settlement of disputes between interested parties, and cooperation between different organizations and the responsible authorities.

Regarding the solutions for the above-mentioned problems, the researcher recommends the following:

1. The solutions for the problems occurring before the mineral exploration right and the mining right are granted to the proponent

are to (a) revoke the financial terms and conditions of the procurement of prospecting/mining permission, (b) set up a registration system for recording the prospective miner's mining claim(s), (c) make a plan for efficient mining land management, and (d) require submission of an environmental impact assessment (EIA) report commensurate with the size and the level of environmental threats posed by each mining project.

2. The solutions for the problems occurring after the mineral exploration right and the mining right are granted are to (a) issue the regulations which account for all the mining procedures, (b) promote the locals' participation in environmental impact or mining performance monitoring through data base establishment and provision of direct and easy access to needed information, and (c) prescribe a restoration plan separate from the EIA report.
3. The solutions for the rest of the problems are to (a) encourage local communities to formulate or develop benefits and environmental impact agreements with the mining company, like in Canada, since this form of participation will strengthen the role of the communities as "stakeholders" and give the residents incentives to take part in the management of local natural resources. Moreover, it will help to increase the peoples' awareness of the significance of the conservation of local mineral resources.